

02.01.2009/15

ASGARI ÜCRET VE SOSYAL GÜVENLİKLE İLGİLİ TABAN VE TAVAN ÜCRETLERİ

ÖZET : 2009 yılında uygulanacak asgari ücret tutarları belirlendi.

A- 2009 YILINDA UYGULANACAK ASGARI ÜCRET TARİFESİ

4857 sayılı İş Kanunu'nun 39'uncu maddesi uyarınca, iş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanunun kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırlarının en geç iki yılda bir belirlenmesi gerekmektedir. Uygulamada da bu Kanun hükümlerine uygun olarak her yıl ya da altı ayda bir asgari ücret belirlenmektedir.

2009 yılında uygulanacak asgari ücret tutarı, 30.12.2008 tarih ve 27096 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 25.12.2008 Tarih ve 2008/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Bu yıl uygulamasında asgari ücret artışı iki döneme yayılmıştır.

1- 01.01.2009-30.06.2009 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

01.01.2009-30.06.2009 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücret, 2006/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

	01.01.2009 - 30.06.2009	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	22,20 (yirmiiki yirmi)	666,00
16 yaşından büyükler için	18,90 (onsekiz doksan)	567,00

2- 01.07.2009 - 31.12.2009 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

01.07.2009-31.12.2009 tarihleri arasında uygulanacak asgari ücret, 2008/1 Sayılı Asgari Ücret Tespit Komisyonu Kararı ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

	01.07.2009 - 31.12.2009	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	23,10 (yirmüç on)	693,00
16 yaşını doldurmamışlar için	19,65 (ondokuz altmışbeş)	589,50

B-Öğrenci ve Çıraqlara Ödenecek Asgari Ücret

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesine göre işletmelerde meslek eğitimi gören öğrenci, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin % 30'undan aşağı ücret ödenememektedir. Buna göre 2009 yılında dönemler itibariyle ödenmesi gereken asgari ücret tutarları aşağıdaki gibidir:

1- 01.01.2009-30.06.2009 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

	01.07.2009 - 31.12.2009	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	6,66	199,80
16 yaşını doldurmamışlar için	5,67	170,10

2- 01.07.2009 - 31.12.2009 Tarihleri Arasında Uygulanacak Asgari Ücret

	01.01.2009 - 30.06.2009	
	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
16 yaşından büyükler için	6,93	207,90
16 yaşını doldurmamışlar için	5,90	176,85

3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25'inci maddesi uyarınca aday çırak, çırak ve öğrencilere ödenecek ücretler her türlü vergiden müstesnadır. Ancak, Gelir Vergisi Kanunu'nun 23/12'nci maddesi uyarınca

da 3308 sayılı Kanuna tabi olan çırakların asgari creti aşmayan ücretleri gelir vergisinden istisna edilmiştir.

C-Sosyal Güvenlięe İliřkim Taban ve Tavan cretler

Bilindięi üzere, 01.10.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 82 nci maddesinde, bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, asgari ücretin otuzda biri, st sınırı ise günlük kazanç alt sınırının 6,5 katı olarak belirlenmiştir.

Ancak, 5510 sayılı Yasanın 4/c maddesinde belirtilen kamu görevlileri için herhangi bir tavan bulunmamaktadır.

Bu durumda, 2009 yılında dönemler itibariyle sosyal güvenlik primine esas taban ve tavan creti aşağıdaki gibi olmaktadır.

1- 16 Yaşından Büyükler İçin:

Sınırlar	01.01.2009 - 30.06.2009	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban cret (alt sınır)	22,20	666,00
Tavan cret (st sınır)	144,30	4.329,00

Sınırlar	01.07.2009 - 31.12.2009	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban cret (alt sınır)	23,10	693,00
Tavan cret (st sınır)	150,15	4.504,50

2- 16 Yaşından Küçükler İçin:

Sınırlar	01.01.2009 - 30.06.2009	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	18,90	567,00
Tavan Ücret (üst sınır)	122,85	3.685,50

Sınırlar	01.07.2009 - 31.12.2009	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	19,65	589,50
Tavan Ücret (üst sınır)	127,73	3.831,75

3- Öğrenci ve Çıraklar İçin:

a) 16 Yaşından Büyükler İçin:

Sınırlar	01.01.2009 - 30.06.2009	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	6,66	199,80
Tavan Ücret (üst sınır)	43,29	1.298,70

Sınırlar	01.07.2009 - 31.12.2009	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	6,93	207,90
Tavan Ücret (üst sınır)	45,05	1.351,35

a) 16 Yaşından Küçükler İçin:

Sınırlar	01.01.2009 - 30.06.2009	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	5,67	170,10
Tavan Ücret (üst sınır)	36,86	1.105,65

Sınırlar	01.07.2009 - 31.12.2009	
	Günlük (TL)	Aylık (TL) (30 Gün Dikkate Alınmıştır.)
Taban Ücret (alt sınır)	5,90	176,85
Tavan Ücret (üst sınır)	38,32	1.149,53

3308 sayılı Meslek Eğitimi Kanununun 25 inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca, aday çırak, çırak ve işletmelerde meslek eğitimi gören öğrencilere sözleşmenin akdedilmesi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun iş kazaları ve meslek hastalıkları ile hastalık sigortaları hükümleri uygulanır. Sigorta primleri 1475 sayılı İş Kanununun 33 üncü maddesi gereğince bunların yaşına uygun asgari ücretin % 50'si üzerinden Bakanlık bütçesine konulan ödenekle karşılanmaktadır.

Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulacaktır. Diğer ödemeler ise **öncelikle ödendiği ayın kazancına dâhil edilecek** ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak **iki ayı geçmemek üzere** üst sınırın altında kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilave edilecektir. Toplu iş sözleşmelerine tabi işyerleri, işverenlerince veya kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesi

hükmü de dikkate alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dâhil edilecektir.

Sigortalının aynı ay içinde birden fazla işyerinde çalışması hâlinde, o aydaki toplam prim ödeme gün sayısı 30 günü geçemeyecektir.

Diğer taraftan, saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük kazançları, belirlenen alt sınır olmaktadır. Ancak, bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücretinin dışında ayrıca (komisyon ücreti ve kara katılma gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alması halinde, prime esas günlük kazancı bunların toplamından oluşacaktır.

Öte yandan 5510 sayılı Yasada;

- i- 5510 sayılı Yasanın 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olanlar için işverenleri,
- ii- Hizmet akdi kapsamında çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutulular için Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumları,
- iii- 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslek liselerinde zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, yüksek öğrenim sırasında zorunlu staja tâbi tutulan öğrenciler için öğrenim gördükleri Yüksek Öğretim Kurumu,

prim ödeme yükümlüsü olarak sayılmışlardır.

Ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün sayılarına ait eksik günlerin genel sağlık sigortası primleri, eksik çalışma süreleri dikkate alınmak suretiyle hesaplanacaktır.

İşveren ve sigortalı arasında çağrı üzerine çalışmaya dayalı yazılı iş sözleşmesinde taraflar arasında çalışma süresi gün, hafta ve ay olarak belirlenmemiş ise, sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı haftalık çalışma süresi en az yirmi saat kararlaştırılmış sayılarak, işveren ve sigortalı arasında kısmi süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılmış olması kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre belirlenen haftalık çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunacaktır. Bu şekildeki hesaplamada gün kesirleri bir gün kabul edilecektir.

D-Sigorta Primlerine Tabi Olmayan Ödemeler:

5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) alt bendi uyarınca

- i- Ayni yardımlar,
- ii- Ölüm,
- iii- Doğum ve evlenme yardımları,
- iv- Görev yollukları,
- v- Seyyar görev tazminatı,
- vi- Kıdem tazminatı,
- vii- İş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme,
- viii- Keşif ücreti,
- ix- İhbar ve kasa tazminatları

x- Sosyal güvenlik kurumun ca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek;

a) Yemek,

b) Çocuk ve aile zamları,

xi- İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları,

prime esas kazanca tabi tutulmayacaktır.

Yukarıda belirtilen istisnalar dışında;

i- Her ne adla yapılırsa yapılsın **tüm ödemeler** ile

ii- **Aynı yardım** yerine geçmek üzere yapılan **nakdi ödemeler**,

prime esas kazanca tabi tutulacaktır. Ayrıca, diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar 5510 sayılı Yasanın uygulanmasında dikkate alınmayacaktır.

Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 77 nci maddesinin ikinci fıkrasında,Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibarıyla belirlenecek olan; yemek yardımları, çocuk zamları ve aile aile zamlarının prime esas kazancın tespitinde dikkate alınmayacağı hükmü bulunmaktaydı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Kanunda tanınan bu yetkisini kullanarak, 29 Ocak 2004 tarih ve 25361 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine İlişkin Tebliğde düzenleme yapmıştır. Ancak, 5510 sayılı Yasa yürürlüğe girdikten sonra bugüne kadar, Sosyal Güvenlik Kurumunca, bu konuda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

E- İSTEĞE BAĞLI SİGORTA PRİMLERİ

İsteğe bağlı sigorta primi, 5510 sayılı Yasanın 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından beyan edilecek prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Bunun % 20'si malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, % 12'si genel sağlık sigortası primidir. Yasanın, 51 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilenlerden, Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla belirlenen günlük kazanç ve gün sayısı üzerinden malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi alınmaktadır. Sigortalıların prime esas kazanç ile ilgili olarak beyanda bulunmaları esastır.

İsteğe bağlı sigortalılıktaki prime esas kazançlar ile prim ödeme gün sayıları kısa vadeli sigorta uygulamalarında dikkate alınmaz.

Saygılarımızla...